

CHỦ ĐỀ 3: TỪ ĐỒNG NGHĨA VÀ TỪ ĐA NGHĨA

BÀI TẬP

Bài 1. Tìm từ đồng nghĩa với từ in đậm trong câu sau:

*Nhóm B đang **thảo luận** về chủ đề Tái chế vỏ hộp sữa.*

- A. bàn bạc
- B. trò chuyện
- C. tâm sự
- D. chia sẻ

Bài 2. Cặp từ nào dưới đây cùng nghĩa với nhau?

- A. Xấu - đẹp
- B. Chịu đựng - tận hưởng
- C. Luyện tập - rèn luyện
- D. Đúng - ngồi

Bài 3. Từ in đậm trong câu văn nào sau đây đồng nghĩa với từ "đen"?

- A. Lọ **mực** của em đã hết sạch rồi.
- B. Nhà ông Tuyên có nuôi một con chó **mực**.
- C. Mẹ mua về một túi khô **mực** rất ngon.
- D. **Mực** nước ngày càng dâng cao lên.

Bài 4. Từ "sườn" trong câu văn nào sau đây được sử dụng với nghĩa gốc?

- A. Mẹ đi chợ từ sớm để mua được miếng **sườn** ngon về nấu cháo cho cu Tí.
- B. Phía bên kia **sườn** núi, vạt ngô nhà Tí đã bắt đầu ra trái.
- C. Tôi đi qua phía **sườn** nhà.
- D. Tướng quân chỉ huy quân lính tấn công vào **sườn** địch.

Bài 5. Từ "ngọt" trong câu văn nào sau đây được sử dụng với nghĩa chuyển?

- A. Quả xoài này khi chín thì ăn rất **ngọt**.
- B. Hũ mật ong này **ngọt** lịm.

C. Giọng cô ấy **ngọt** như mật ong.

D. Em Nga rất thích ăn những viên kẹo **ngọt** nhiều màu sắc.

Bài 6. Hãy khoanh vào từ không cùng nhóm với các từ còn lại trong mỗi ý sau:

a) Giang sơn / Tổ quốc / quốc tế / quốc gia.

b) Lộng lẫy / nhạt nhoà / đẹp đẽ / kiêu diễm.

c) Yếu đuối / kiên cường / nghị lực / gan dạ.

d) Khởi động / khởi đầu / tổng kết / bắt đầu.

Bài 7. Em hãy tìm ba từ thích hợp để điền vào mỗi nhóm dưới đây:

- Ba từ “hạt” mang nghĩa gốc:

.....

- Ba từ “hạt” mang nghĩa chuyển:

.....

Bài 8. Em hãy đánh dấu vào V vào câu văn có từ “cánh” là nghĩa chuyển:

Những cánh bướm rập rờn bay trên cánh đồng hoa cải.	
Cơn gió thổi qua làm cho những cánh chong chóng quay tít.	
Dưới ánh hoàng hôn, cánh bướm đỏ thắm chậm rãi tiến về phía xa.	
Mỗi năm, cánh đồng hoa thu hút hàng ngàn lượt du khách ghé thăm.	

Bài 9. Em hãy khoanh tròn vào từ ngữ thích hợp để hoàn thành các câu sau:

a) Những con trâu (thung thăng / tung tăng) gặm cỏ trên đồng.

b) Bác Tư (miệt mài / mê mải) làm việc trên cánh đồng từ sáng đến tối.

c) Phía trước ngôi làng là một hồ nước rất (rộng lớn / bát ngát).

Bài 10. Em hãy đặt câu với từ “đường” mang nghĩa gốc và nghĩa chuyển:

a) Nghĩa gốc:

.....

b) Nghĩa chuyển:

.....

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

Bài 1. Tìm từ đồng nghĩa với từ in đậm trong câu sau:

*Nhóm B đang **thảo luận** về chủ đề Tái chế vỏ hộp sữa.*

- A. bàn bạc
- B. trò chuyện
- C. tâm sự
- D. chia sẻ

Phương pháp giải:

Em giải nghĩa từ in đậm để tìm từ đồng nghĩa.

Lời giải chi tiết:

Từ đồng nghĩa với từ “thảo luận” là “bàn bạc”.

Đáp án A.

Bài 2. Cặp từ nào dưới đây cùng nghĩa với nhau?

- A. Xấu - đẹp
- B. Chịu đựng - tận hưởng
- C. Luyện tập - rèn luyện
- D. Đứng - ngồi

Phương pháp giải:

Em xác định nghĩa của từng cặp từ.

Lời giải chi tiết:

Cặp từ cùng nghĩa với nhau là “Luyện tập - rèn luyện”.

Đáp án C.

Bài 3. Từ in đậm trong câu văn nào sau đây đồng nghĩa với từ "đen"?

- A. Lọ **mực** của em đã hết sạch rồi.
- B. Nhà ông Tuyên có nuôi một con chó **mực**.
- C. Mẹ mua về một túi khô **mực** rất ngon.

D. **Mực** nước ngày càng dâng cao lên.

Phương pháp giải:

Em giải nghĩa từ in đậm trong từng câu xem từ nào đồng nghĩa với từ “đen”.

Lời giải chi tiết:

Từ “mực” trong câu “Nhà ông Tuyên có nuôi một con chó **mực**.” đồng nghĩa với từ “đen”.

Đáp án B.

Bài 4. Từ "sườn" trong câu văn nào sau đây được sử dụng với nghĩa gốc?

A. Mẹ đi chợ từ sớm để mua được miếng **sườn** ngon về nấu cháo cho cu Tí.

B. Phía bên kia **sườn** núi, vạt ngô nhà Tí đã bắt đầu ra trái.

C. Tôi đi qua phía **sườn** nhà.

D. Tướng quân chỉ huy quân lính tấn công vào **sườn** địch.

Phương pháp giải:

Em dựa vào nghĩa của từ “sườn” trong từng trường hợp.

Lời giải chi tiết:

Từ "sườn" trong câu “Mẹ đi chợ từ sớm để mua được miếng **sườn** ngon về nấu cháo cho cu Tí.” mang nghĩa gốc chỉ bộ phận của cơ thể.

Đáp án A.

Bài 5. Từ "ngọt" trong câu văn nào sau đây được sử dụng với nghĩa chuyển?

A. Quả xoài này khi chín thì ăn rất **ngọt**.

B. Hũ mật ong này **ngọt** lịm.

C. Giọng cô ấy **ngọt** như mật ong.

D. Em Nga rất thích ăn những viên kẹo **ngọt** nhiều màu sắc.

Phương pháp giải:

Em giải nghĩa từ “ngọt” trong từng đáp án và so sánh với nhau.

Lời giải chi tiết:

Từ “ngọt” trong câu A, B, D được dùng với nghĩa gốc.

Từ "ngọt" trong câu "Giọng cô ấy **ngọt** như mật ong." được sử dụng với nghĩa chuyển.

Đáp án C.

Bài 6. Hãy khoanh vào từ không cùng nhóm với các từ còn lại trong mỗi ý sau:

- a) Giang sơn / Tổ quốc / quốc tế / quốc gia.
- b) Lòng lẫy / nhạt nhoà / đẹp đẽ / kiêu diễm.
- c) Yếu đuối / kiên cường / nghị lực / gan dạ.
- d) Khởi động / khởi đầu / tổng kết / bắt đầu.

Phương pháp giải:

Em xác định nhóm từ chung của từng câu để tìm từ khác nhóm.

Lời giải chi tiết:

- a) Giang sơn / Tổ quốc / **quốc tế** / quốc gia.
- b) Lòng lẫy / **nhạt nhoà** / đẹp đẽ / kiêu diễm.
- c) **Yếu đuối** / kiên cường / nghị lực / gan dạ.
- d) Khởi động / khởi đầu / **tổng kết** / bắt đầu.

Bài 7. Em hãy tìm ba từ thích hợp để điền vào mỗi nhóm dưới đây:

- Ba từ "hạt" mang nghĩa gốc:
- Ba từ "hạt" mang nghĩa chuyển:

Phương pháp giải:

Em dựa vào nghĩa của từ "hạt" để tìm từ mang nghĩa gốc và từ mang nghĩa chuyển.

Lời giải chi tiết:

- Ba từ "hạt" mang nghĩa gốc: hạt mít, hạt lạc, hạt nhãn.
- Ba từ "hạt" mang nghĩa chuyển: hạt mưa, hạt bụi, hạt nhân.

Bài 8. Em hãy đánh dấu vào V vào câu văn có từ "cánh" là nghĩa chuyển:

Những cánh bướm rập rờn bay trên cánh đồng hoa cải.	
Cơn gió thổi qua làm cho những cánh chong chóng quay tít.	
Dưới ánh hoàng hôn, cánh buồm đỏ thắm chậm rãi tiến về phía xa.	
Mỗi năm, cánh đồng hoa thu hút hàng ngàn lượt du khách ghé thăm.	

Phương pháp giải:

Em giải nghĩa từ “cánh” trong từng trường hợp và so sánh nghĩa gốc.

Lời giải chi tiết:

Những cánh bướm dập dờn bay trên cánh đồng hoa cải.	
Cơn gió thổi qua làm cho những cánh chong chóng quay tít.	V
Dưới ánh hoàng hôn, cánh bướm đỏ thắm chậm rãi tiến về phía xa.	V
Mỗi năm, cánh đồng hoa thu hút hàng ngàn lượt du khách ghé thăm.	V

Bài 9. Em hãy khoanh tròn vào từ ngữ thích hợp để hoàn thành các câu sau:

- Những con trâu (thung thăng / tung tăng) gặm cỏ trên đồng.
- Bác Tư (miệt mài / mê mải) làm việc trên cánh đồng từ sáng đến tối.
- Phía trước ngôi làng là một hồ nước rất (rộng lớn / bát ngát).

Phương pháp giải:

Em dựa vào nội dung câu để chọn từ thích hợp.

Lời giải chi tiết:

- Những con trâu (**thung thăng** / tung tăng) gặm cỏ trên đồng.
- Bác Tư (**miệt mài** / mê mải) làm việc trên cánh đồng từ sáng đến tối.
- Phía trước ngôi làng là một hồ nước rất (**rộng lớn** / bát ngát).

Bài 10. Em hãy đặt câu với từ “đường” mang nghĩa gốc và nghĩa chuyển:

- Nghĩa gốc:
- Nghĩa chuyển:

Phương pháp giải:

Em nhớ lại những nghĩa của từ “đường” để đặt câu theo yêu cầu.

Lời giải chi tiết:

- Nghĩa gốc: Đường đến trường của bạn Hoa rất gập ghềnh, ngoằn ngoèo.
- Nghĩa chuyển: Đường truyền In-tơ-nét rất nhanh.